

T152506

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการของโรงงานและแรงงานภาคอุตสาหกรรมในอดีตถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) ศึกษาและข้อจำกัดด้านสภาพ เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ พร้อมเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองในจังหวัดชลบุรีเพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม

วิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาทฤษฎี และแนวความคิดในเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ทฤษฎีจักรพัฒนา ทฤษฎีแหล่งกลาง แนวความคิดในการกระจายความเจริญภูมิภาค แนวความคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจของภาค ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเติบโตหรือการพัฒนาของเมืองและภาค และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโครงการ นโยบาย และแผนประเภทต่างๆ ในระดับภาคและประเทศ ที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม ทำการวิเคราะห์ศึกษาทางเศรษฐกิจในสาขาการผลิตด้านอุตสาหกรรมด้วยวิธีการหาค่า P-Shift, D-Shift และ LQ รวมทั้งทำการสำรวจภาคสนามเพื่อให้ได้มาซึ่งบทบาท ศึกษา และข้อจำกัดของชุมชนเมืองในการพัฒนาเพื่อรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรม

จากการศึกษา พบว่า ตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 3 - 8 โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีมีการเปิดกิจการมากที่สุดในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 โดยเฉพาะใน พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นช่วงที่นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องเริ่มถูกนำมาปฏิบัติ สำหรับในสภาพปัจจุบัน พบว่า ชุมชนเมืองในอำเภอเมืองมีจำนวนโรงงานตั้งอยู่มากที่สุด โดยเฉพาะในเทศบาลตำบลบ้านสวน รองลงมาคือชุมชนเมืองในอำเภอศรีราชาและอำเภอบางละมุง โดยโรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปพืชผลทางการเกษตรมีบทบาทในการรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเขตชุมชนเมืองจังหวัดชลบุรีมากที่สุด เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ทั่วไปแทบทุกชุมชนเมืองและอำเภอ ยกเว้น ในอำเภอเกาะสีชังและกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ รวมทั้งจังหวัดชลบุรียังมีพื้นที่การเกษตรที่สำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตในอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปพืชผลทางการเกษตร สำหรับปัจจัยสำคัญในการเลือกที่ตั้ง คือ เส้นทางคมนาคมขนส่งที่เป็นโครงข่ายและเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั้งในและนอกจังหวัด โดยเฉพาะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ทำให้สามารถขนส่งวัตถุดิบมายังโรงงาน และกระจายสินค้าไปยังพื้นที่อื่นๆ หรือจังหวัดอื่นๆ ได้สะดวก รวมทั้งทำเรื่อน้ำลึกแหลมฉบังซึ่งใช้ประโยชน์ในการขนส่งระดับนานาชาติและเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดึงดูดการลงทุนในชุมชนเมืองแหลมฉบัง, เขตนิคมอุตสาหกรรมหรือที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงงานตามขนาดแรงงาน พบว่า โรงงานที่มีขนาดแรงงาน 1 - 9 คนมีบทบาทในการรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเขตชุมชนเมืองจังหวัดชลบุรีมากที่สุด โดยเฉพาะชุมชนเมืองในอำเภอเมือง รองลงมา คือ ชุมชนเมืองในอำเภอบ้านบึงและอำเภอนันทนิคม

ทางด้านแรงงานพบว่า จำนวนแรงงานภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากที่สุดในปี พ.ศ. 2537 ตลอดถึงกับจำนวนโรงงาน และมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. 2543 ที่ลดลงเล็กน้อย โดยชุมชนเมืองในอำเภอศรีราชามีจำนวนแรงงานภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะในเทศบาลตำบลแหลมฉบัง รองลงมา คือ ชุมชนเมืองในอำเภอเมืองและอำเภอบางละมุง นอกจากนี้ยังเป็นแรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำและไร้ฝีมือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ย้ายมาจากภายในภาคตะวันออก รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับแนวทางในการพัฒนา พบว่า ชุมชนเมืองใน จ. ชลบุรี ยกเว้นในเขตอำเภอเมืองจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงบริการทางสังคมโดยเฉพาะการจัดสรรบุคลากรทางด้านสาธารณสุข รวมทั้งปรับปรุงและขยายการให้บริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการลงทุนจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และรองรับแรงงานจากในและนอกภาคตะวันออกที่จะเข้ามาทำงานเพิ่มขึ้นในอนาคต

TE 152506

During the period 1970 – 2002 there was a marked increase in industrial in Chon Buri Province. The study attempts to studies the status of industries and industrial workers from the past to the present (2002). The potential and constrain of physical, economic and social to be examined. The recommendation of the development urban communities in accommodating industrial workers in Chon Buri Province is included.

This framework was integrating important datas : characteristics in physical, socio – economics, Shift – Share analysis and LQ to finding its loan and potential of manufacturing industrial origin in Chon Buri Province. The list of industries from DIW was used and elected for classify the location of industry in urban communities in Chon Buri Province. It does it by classified the industrial with number of worker employment.

About half of the industries were in the urban communities in Chon Buri Province. Most Foods and Agro Industries were located in urban communities in Chon Buri Province due to the plant areas in Chon Buri Province. The industrial employ 1 – 9 workers were the most industries in urban communities in Chon Buri Province.

According to this study, it's suggest that the local governments should to improve and provide infrastructures and public heath if the workers increase in the future.